

ČAJ

Pro chvíle pohody

ČERVENEC 2020

Časopis Autorů Jičínska

Báseň

Každá báseň je o básníkovi
I když si myslí že není
Je v ní kousek jeho smutné duše
A tajemství jeho snění

Radek VOHLÍDKA

166

Vážení čtenáři,
prázdniny klepou na dveře a s nimi červencový ČAJ.
Tentokrát nám přináší poezii hosta ČAJe,
hradeckého básníka
Radka M.V. Vohlídky.

Rozhovor poskytl **Milan Dušek**,
žamberský autor nejen řady detektivních knih.
V rozhovoru
„Psaní je řehole a jen málo z nás se dožije uznání!“
se ohlíží za svou literární dráhou,
nelehkým životem a sní další tvůrčí sny.

„U rybníka“ skončíme v červencovém ČAJi
v povídce **Zlaty Zákoutské**, zastupující domácí autory.

Hezké prázdniny a inspirující dovolenou přeje

Václav

HOST ČAJe:

RADEK M. V. VOHLÍDKA

Narozen v roce 1972 v Hradci Králové, kde stále žije. Ženatý, hrdý otec tří dětí. Podniká v odvětví poezii poněkud vzdáleném, je majitelem realitní kanceláře.

Sám sebe nazývá introvertním extrovertem a romantickým melancholikem. Jeho tvorba je prochnuta životní melancholií a postřehy každodenního života. Píše převážně kratší básně.

Své první verše napsal okolo roku 2010, dlouho však jenom „do šuplíku“ a pro hrstku přátel. V posledních letech zveřejňuje své básně v aplikaci Poetizer a v básnických skupinách na facebooku. Vystupoval na komponovaných pořadech „Večer přiměřených depresí“ „Hozený klobouk“. Několik jeho básní bylo uveřejněno v literárních časopisech HOST a Divoké víno. V současné době připravuje svoji první básnickou sbírku.

POEZIE RADKA M.V. VOHLÍDKY

Proměna

Pohledem mužských očí
Poskvrněna

Nahotu za cudnost
Skrývá

Dříve nevinná dívka
Nyní žena

Od dob Eviných to tak
Bývá

Kroky

Slyšíš za sebou kroky
Bez nohou

Minulost dnešek
Dohání

Démoni tě propustit
Nemohou

Nezbývá než činit
Pokání

Dnešek

Dusím se prachem
Všehomíra

Popíjím opojný lektvar
Lásky

Ať dnešek ještě
Neumírá

Chci uzavírat s osudem
Sázky

Bát se

Stát tak v noci na terase
A bát se

Tichých temnot, ducha lesa,
Nočních víl

Hrozivého vytí vlků
V dálce

Kdy to skončí, dožijem se
Jitřních chvil?

Báseň

Každá báseň je o básníkovi
I když si myslí že není
Je v ní kousek jeho smutné duše
A tajemství jeho snění

Romantická

Daruj mi slovo
Já druhé vložím

Do verše vpletu
Vůni tvou

Než začne svítat
Chci s tebou prožít

Milostnou báseň
O nás dvou

Slova

Daruji ti hlásky
Daruji ti slova

Ze kterých básník
Svoje básně ková

Ty ti neukradnou
Nemůžeš je ztratit

Nemůžeš je prodat
Nelze mi je vrátit

Zázrak

Občas otevře se
Temné nebe

Paprsek vyšlehně
Zapálí stovky svíc

Ten zázrak je tu
Jen pro tebe

Trvá to jen chvíli
A potom dlouho nic

Chtít

Není to smělé
Chtít vtělit
Krásu celého
Světa
Do několika
Slov ?

Chtít zaslechnout
Zpěv květin
Chtít uvidět
Křivky ticha
Chtít ochutnat
Sladkost oblaků

Avšak bláznům
A básníkům
Je dovoleno
Vše

Rozhovor

Vedu důvěrný rozhovor
S důvěrným přítelem

Nad hladinou rybníka
V myšlenkách plynem

Osamělí, jen mi dva
Na molu zetlelém

Vedu důvěrný rozhovor
S vlastním stínem

Oči

Pohlédly na mne oči
Stoleté řeholnice

A já byl vtažen
Do nekonečna

Víry, Naděje
A Lásky

Náhle jsem věděl
Že vše bude dobré

Stromy II

Noční stromy se tiše modlí
A vztahují k hvězdné obloze
Své holé ruce

Jejich kmeny se kolébají
Jako zbožný žid
U Zdi nárků

O co prosí svého Stvořitele?
Co mu v dlouhých litaniích
Tiše septají?

Aby jejich košaté koruny
Znovu nabídly svůj stín
Znavenému poutníkovi

Bojím se

Bojím se andělů
Padlých z nebe
Příznaků z plenéru
Bojím se sebe

Mám také strach
Z bezesných nocí
Že přijde vrah
Genia loci

Kosmická

Splývám
Na orbitě nekonečna

Hladím
Hebký hvězdný svit

Mává
Jitřenka, ta malá slečna

Luna
Dává noci pít

Zní tu
Symfonie ticha

Slunce
Seje zlatý prach

Země
Zasněně tu vzdychá

Věčnost
Klečí na Vahách

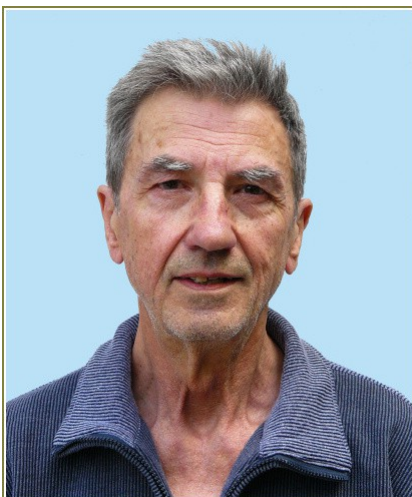
„Psaní je řehole a jen málo z nás se dožije uznání!“

ROZHOVOR – MILAN DUŠEK

Milana Duška jsem poznal jako jednoho z tahounů Střediska východočeských spisovatelů, šéfredaktora bulletinu Kruh, autora dlouhého výčtu knih, především detektivní literatury. Je členem Obce spisovatelů, Unie spisovatelů a české sekce autorů detektivní a dobrodružné literatury AIEP.

Žije v Helvíkovicích u Žamberka.

Přestože v roce 2018 oslavil osmdesátku, je stále aktivní ve Středisku spisovatelů i ve vlastní tvorbě. Požádal jsem jej o rozhovor a o malé ohlédnutí za svým životem a tvorbou.

- Milane, když jsem četl tvůj výčet zaměstnání, nestačil jsem se divit, co všechno jsi stihl (vojenská škola, veřejná bezpečnost, roce roce 1968 propuštěn, brusič, lesní dělník, domovník, tranzitér, topič, údržbář). Život se s tebou nemazlil. Dalo by se říci s klasikem „Vším čím jsem byl...“, ale na druhou stranu všechna ta povolání a místa, kde jsi pracoval a žil, nebyla to ideální příprava pro tvoji literární tvorbu?

Neschvaloval jsem obsazení Československa vojsky Varšavské smlouvy. Tehdy jsem byl referentem okresního oddělení pro bojovou a mobilizační přípravu, vedl výcvik příslušníků. Během měsíční výpovědní lhůty jsem vysedával v kanceláři, byl mi zakázán styk příslušníky, zapečetěn trezor s dokumenty, prostě jsem nedělal nic. S jarem 1968 mi vyšla první povídka v Československém vojáků, jmenovala se „I v neděli se musí jíst“ z prostředí Pohraniční stráže. Vypráví o skupině vojáků, kteří vzali batohy na záda a vydali se na lyžích do Kvildy pro potraviny, když dva metry sněhu znemožnily obvyklé zásobování. Vyšla s jarem 1968. Zatoužil jsem po zpracování dalších příběhů, nemohl jsem sednout a psát, měl jsem rodinu a už tehdy tři malé děti. Přechod z uniformy k manuální práci byla obrovská změna a k tomu se připojily obavy, kde mě zaměstnají, když

přicházím s nálepkou nespolehlivosti. Začal jsem v brusírně Stavostroje v Novém Městě nad Metují, ale brzy jsem z finančních důvodů požádal o přearažení do jejich slévárny šedé litiny, kde se fanky od pece přenášely v zelených nosítkách. Během roku přišla soudní výpověď z bytu. Jiný pro mne nebyl. Musel jsem hledat další zaměstnání. Stal jsem se závozníkem koňského potahu, stahovali jsme klády na přístupná místa pro automobily. Bydleli jsme v hájence pod zříceninou tvrze Frymburku, na dohled Nového Hrádku.

- V tvém životopisu jsem zjistil, že jsi začal psát až ve třiceti letech, po nuceném odchodu od bezpečnosti. Co bylo tím rozhodujícím momentem, že jsi sedl a napsal první text? Vyrovnání se s nespravedlností, křivdou nebo jen touha poznat něco nového, sdělit svoje myšlenky?

Ano, tou povídkou v Čs. Vojáku jsem začal, ale musel jsem se nejdříve vypořádat s tím, co mě omezovalo, fyzické zatížení ve slévárně. Nedokázal jsem překonat únavu. V té době šlo víceméně o shromažďování toho, co bych chtěl napsat. Práce v lese pak byla pro mne vlastně odpočinek, pracoval za mne kůň. Zvykl jsem si na rytmus a srovnal si myšlenky, měl více času, a tak jsem psal a znovu začal obesílat redakce časopisů a novin s přílohami. Uchytil jsem se v Novém čase, což byly noviny v Náchodě, a v příloze Pochodně, vycházela v Hradci Králové. V roce 1972 se k tomu 2x přidal Svět práce, znovu Čs. Voják a dokonce Rudé právo. Ale hlavně mě potěšil výsledek literární soutěže Rychnov, kde mi byla udělena 1. cena v próze za Cestu naděje. Zde jsem se sešel s Jiřím Faltusem, který vyhrál poezii. Znali jsme se jako kluci, s jeho o rok starším bratrem Zdenkem, jsme byli spolužáci v Lanškrouně.

V dalším roce 3x Čs. Voják (ozval se mi povzbudivě jejich redaktor Rudolf Kalčík). Přibýly úspěchy v soutěžích Petra Jilemnického v Letohradě, S. K. Neumana v Brně, Smila Flašky v Pardubicích, Šrámkova Sobotka a znovu Rychnov nad Kněžnou. Přesto mi odněkud občas něco vrátili. Takže s tím, co se mi přihodilo, jsem se vyrovnával po svém, vytrvalým psaním. Uvědomoval jsem si, že to ani jinak dopadnout nemohlo. Jako začínající autor jsem byl dlouho mimo pozornost. Možná k tomu přispěl i pseudonym Milan.

- Jak dlouho trvalo než jsi prorazil a vyšly tvoje texty třeba časopisecky? Kde všude jsi v počátcích publikoval? Narážel jsi na zákazy vzhledem k tvému nucenému odchodu od bezpečnosti?

Rok od roku přibývalo redakcí, se kterými jsem spolupracoval. K Pochodni

a ČS. Vojáku se přidal Mladý svět, Obrana lidu, Pohraničník, Stop hranice, Mladá fronta, Čs. sport, Zemědělské noviny, Jiskra Orlicka. Tužil jsem, že štěstí nebude stát při mně stále a očekávání se brzy naplnilo. První náraz přišel z místa, odkud bych to neočekával, z redakce Čs. Vojáka. Povídka „Telegram“ vyšla bez jména autora a vzápětí přišel dopis, že už nemám nic posílat, protože vydavatel dostal příkaz, aby mě vyjmulí z registru autorů. Předpokládal jsem, že se za mnou zavře opona, ale nic se nedělo, tak jsem pokračoval, jako by se nic nepříhodovalo.

Náplastí na ránu bylo pozvání od tehdy šéfredaktora vydavatelství Kruh v Hradci Králové Dr. Jana Dvořáka. Netajil jsem mu, co mám za sebou. Jen se pousmál a prohodil, že nejsem první, kdo má takové překážky. Byl ke mně velice vstřícný a vyjádřil ochotu se mnou pracovat za předpokladu, že vezmu vážně jeho doporučení. Po právdě řečeno, trochu jsem se obával, aby se mně nesnažil přetvořit k obrazu svému, což neplánoval, jak jsem pochopil už z rozhovoru, byl pro mne autoritou od prvního setkání. V té době jsem tahal s koněm klády v lese. Jan Dvořák mi doporučil, abych omezil ty prózy z války a ze Šumavy, a napsal něco ze svého účinkování v lese. A tak vznikaly mé Cesty vysokým lesem. Tehdy se ještě psalo na stroji. Vzpomínám si, jak se mi tehdy vracel rukopis poznámkami po kraji stránek. Musel jsem psát novou verzi. Moje první knížka samozřejmě vyšla ve vydavatelství Kruh Hradec Králové (1977).

- V 70.letech vyšly tvoje lesácké povídky ve sborníku Začátek, který vydalo východočeské nakladatelství Kruh. Jak vzpomínáš na dobu svých začátků? Kdo ti nejvíce pomohl?

Jednoznačně Jan Dvořák. Do sborníku Kruhu Začátek (1973) vybral Kládu z těch Šumavských, a nově napsanou Sváteční nemoc ve stylu Cest vysokým lesem. Bylo mi ctí že, jsem se už tehdy ocitl na stránkách knížky, kde publikovali autoři jako Marcella Marboe a Lubomír Macháček.

Dvojice povídek ze Začátku získala 2. místo pod společným názvem Les ve Šrámkově Sobotce 1973, obě byly vysílány Čs. rozhlasem Praha, stanice Vltava.

Stal jsem se členem skupiny kolem Kruhu. Vzpomínám si na přednášky Jana Dvořáka, diskutovali jsme o knihách a možnostech literatury, prostě nešlo jen o dobře strávený čas, získal jsem hodně vědomostí, které jsem dosud postrádal. Po ukončení činnosti Kruhu v HK jsem si vydával v Žamberku v tiskárně Kerschbaum útlé knížky vlastním nákladem pro přátele a známé. Současně spolu s Františkem Uhrem z Havlíčkova Brodu, Jiřím Faltusem z Lanškrouna, Josefem Plachetkou z Byzhradce a básníkem Lubomírem Humlem z Týniště nad Orlicí (poslední dva jmenovaní už

nejdou mezi námi) jsme vytvořili skupinku, která se setkávala a pokračovala ve stopách bývalého Kruhu v HK, dokonce jsme vydávali jakési sborníčky pod názvem Pět z Kruhu.

Rád bych se zmínil o Jaroslavu Hubálkovi, lesníku a spisovateli, který léta pobýval na Podkarpatské Rusi, znal už jako kluk školou povinný v Lanškrouně, bydlel naproti nám. Kamarádil s otcem, měli stejnou zálibu: myslivost. Když bylo teplo, ozývalo se z jeho okna klapání psacího stroje. Připadalo mi úžasné, že ten pán píše knížky. Přečetl jsem všechno, co půjčil otci. Škemral jsem, tak dlouho, až mě vzal k panu Hubálkovi. Později se mě jednou zeptal, čím chci být, až budu dospělý. Bez rozpaků jsem vyhrkl, že psát knížky jako on. Jenomže život zasáhl jinak. Vyučil jsem se v Tesle Lanškroun, narukoval k Pohraniční stráž, absolvoval poddůstojnickou školu, následovala škola pro důstojníky a po vyřazení nastoupil k prvosledové jednotce na Šumavě. Po několika letech jsem onemocněl a byl přefazen k Bezpečnosti do vnitrozemí, myšlenku, že chci psát jsem začal uskutečňovat s odstupem let. Jaroslav Hubálek za mé nepřítomnosti zemřel. Navštívil jsem jeho syna a požádal ho, zda bych si nemohl pročíst archiv jeho otce. Napsal jsem do Pochodně vzpomínkový článek S puškou a perem. Toho se chytla ředitelka Městského muzea v Lanškrouně a požádala, zda bych nenapsal knihu o Jaroslavu Hubálkovi. Vyhověl jsem a pojmenoval ji stejně jako předchozí článek. S puškou a perem vyšla v roce 2006 a její křest za přítomnost pozůstalých a ke stovec občanů Lanškrouna byl velkou událostí. Básněmi Mezery a Na okraj přispěl lanškrounský básník Jiří Faltus. Vzápětí jsem jako editor připravil k tisku rukopis z pozůstalosti Slunečné údolí ve vydavatelství Oftis v Ústí nad Orlicí.

- Následovaly další knihy a není jich málo. Můžeš vzpomenout některé, které ty sám považuješ za významné či zlomové?

Těžko se mi vybírá, v každé jsem samozřejmě zanechal něco ze sebe.

Dědictví (Kruh HK, 1982) pobouřilo rodinu i příbuzenstvo, ale nebylo to poprvé ani naposled.

Nahá pravda (Oftis Ústí nad Orlicí, 2003), konečně jsem se odhodlal vyrovnat s minulostí. Vyličil jsem svoji cestu ze Šumavy, pobyt u Bezpečnosti, rok 1968, odchod a co následovalo.

Kulka je rychlejší (Rubiko Olomouc, 2005). První skutečná detektivka i co do rozsahu. Dosud šlo pouze o povídky.

Dočasně slepá spravedlnost (Oftis, 2006). Nejspíš zklamání z toho, jaký směr nastoupila naše společnost.

Minulosti neutečeš (Moba BRNO, 2018). Detektivka jinak, než jsem dosud psal. Záměrně jsem porušil některá pravidla detektivky.

- Patříš mezi úspěšné autory detektivek. Kdy jsi s tímto žánrem začal a jaké úspěchy jsi v něm dosáhl?

Napsal jsem několik krimipovídek pro časopisy a přišla mi nabídka z Výběru Praha, zda bych pro ně nezkusil celou knížku. Výzvam jsem byl vždycky otevřený. Chytlo mne to a byly z toho tři knížky. Pak Výběr končil a redaktor přešel do Víkendu. Samozřejmě jsem se nebránil psát pro něho dál. Podařilo se mi stihnout ještě šest knížek krimipovídek.

Podobně to bylo s Navou Plzeň. Vyšlo mi tam šest povídkových knížek.

Tři knihy detektivních povídek vyšly v Oftisu v Ústí nad Orlicí

V roce 2011 mi Moba Brno vzala Pohřešovanou, následující rok Stopy vraha, poté detektivní romány Dáma na telefon, Velká vánice a 2018 Minulosti neutečeš.

- Mimochodem jsou tvoje detektivky fiktivní nebo mají nějaký reálný základ? Využil jsi svoje zkušenosti z krátkého působení u Bezpečnosti?

Určitě fiktivní s tím, že se něco takového mohlo stát. S kriminálkou jsem za svého působení u Bezpečnosti neměl nic společného, ale možná jsem pár příběhů vyslechl. Kriminalistice jsem se učil z dvoudílné Učebnice kriminalistiky, zbytek jsou mé představy.

- Ale vážně, jak těžké je napsat kvalitní detektivku? Jak dokážeš přidávat ingredience, abys sice čtenáři nepověděl, ale udržel napětí příběhu do poslední stránky?

Někdy se to povede, jindy koumavý čtenář odhalí autorův záměr, v každém případě by se podezřelý měl aspoň mihnout už v první části příběhu, pochopitelně ne s nálepkou: Já jsem vrah.

- V dnešní televizní tvorbě je hodně kriminálek. Sleduješ tyto filmy a seriály? Máš k nim jako autor detektivního žánru připomínky a poznáš už brzy od začátku filmu, kdo je vrah?

Rád se dívám, ale ne vždycky vydržím do konce. To platí i pro detektivní seriály. Jsem realista, a když se něco posunuje do neznáma, či dokonce zasahují temné síly, ztratím zájem.

- Zabrousím teď na jiné téma. Byl jsi u zrodu dnešního Střediska východočeských spisovatelů. Jak na počátky vzpomínáš? Kdo byl podle tebe hlavním motorem?

O čestném předsedovi bylo zbytečné diskutovat, jednoznačně jsme volili Jana Dvořáka.

Výkonným předsedou se stal Petr Musílek, ale za jeho působení ve funkci se podle mého názoru více mluvilo, než-li konalo.

S Marcelou Marboe přišel i nápad vydávat bulletin pro členskou základnu. Získávala pro nás granty, prosadila se i v Radě Obce v Praze, což pro nás znamenalo, že jsme se dozvídali i věci, které pro nás zatím byly utajené. Osobně mě naštvalo, když po několika úspěšných volebních obdobích se chystala skončit. Teprve zpětně jsem pochopil, že skončila, aby mohla napsat třeba knihu, za kterou ji velice obdivuji. Mami, zabíla jsem...

Pokus o náhradu za Marcelu vyšel až napodruhé. Eva Černošová je ta pravá, tohle už snad došlo každému.

- Jsi dlouhá léta šéfredaktorem bulletinu Kruh. Jak je těžké připravovat takový časopis. Jaká je spolupráce s autory? A máš dostatečnou zásobu textů k uveřejnění?

Jak s kterým autorem. Někteří posílají pravidelně, jiní čekají na výzvu, čísla, na které je čas (například dubnové) je v pohodě, s dalšími je třeba si pospíšet kvůli sezóně dovolených. Kruhy vydáváme k členským schůzím a významným akcím, takže se hodí, mít nějakou tu povídku či báseň v zásobě. Konstatuji, že zatím se nám nestalo, že bychom nic neměli.

Kruh pochopitelně nestojí pouze na vedoucím redaktorovi. Dlouho se mnou úspěšně táhli káru František Uher a Jiří Faltus a je třeba říci, že jako autoři pomáhají i nadále. J.F. aforismy. F.U. nové knihy členů a aforismy. Nahradila je Věra Kopecká, má pod palcem poezii, a Jiří Lojín v nedlouho trvající rubrice publicistiky a recenze. Ostruhy získává Jana Burčíková z Nového Města nad Metují. Je třeba dodat, že Kruh se změnil k lepšímu i díky barevné obálce s nejrůznějšími motivy, kvalitnějšími fotografiemi díky Mílovi Duškovi.

Zde je na místě připomenout, že první číslo Kruhu v únoru 2005 je dílo Marcelly Marboe a když jsem se toho ujal, měl jsem od ní veškerou možnou podporu.

- Měl jsi nebo máš svoje literární vzory? Jaké knížky rád čteš? Detektivky?

Ze zahraničních autorů k mým oblíbencům patřil od mého začátku Ed Mc Bain a Robert B. Parker, ale vliv na mě měl i můj přítel František Uher. Potkávali jsme se povídkami už na stránkách přílohy Pochodně a později i třeba v Haló novinách. Ne že bych se svým vzorům vyrovnal, jak jsem si kladal za cíl.

Mám rozsáhlou vlastní knihovnu, ale každý měsíc chodím do Městské knihovny. Čtu autory nejen detektivek, abych měl přehled, co vychází, a i

po všem, co jsem napsal, vím, že se mohu poučit. Je třeba dodat, že nefandím autorům, kteří se snaží šokovat čtenáře potoky krve a drsným mučením, jsou to nechutnosti, které v člověku vyvolávají ty nejhorší možné reakce. Nedivím se, že slabší povahy stranící potají ZLU, podlehnou.

- Co bys poradil současným začínajícím autorům? Jak se změnila doba tvých začátků a současnost?

Nejsem pro tuhle záležitost nejspíš ten pravý. Samouk bez vyššího vzdělání. Dnes má většina lidí, kteří se vrhnou na psaní vysokoškolské tituly a existuje spousta lákadel, která nabízejí rychlé prosazení. Znáám hodně případů nesporně talentovaných lidí, kteří nevydrželi. A třeba se vytratili i po první knížce. Psaní je řehole a jen málo z nás se dožije uznání. A na myšlenku, že zbohatnete, rovnou zapomeňte.

- Láká tě nějaký literární žánr, který jsi doposud nevyzkoušel? Co třeba poezie?

Poezii rád čtu, vlastně mě k ní přivedlo, že jsem k ní měl přístup při zařazování do Kruhu. Pochopitelně čtu sbírky svých kolegů Jiřího Faltuse (jeho verše pro děti provázelo dospívání mých dětí), Věry Kopecké, Františka Uhra, Miroslava Kubíčka, Jindřicha Tošnera, Václava France jsou pro mne jakousi kouzelnou doménou, ale stručně řečeno buňky na ni nemám. Kdyby byli všichni básníci, kdo by je četl?

- Víš, že jsi pilný a přes veškerou práci pro Středisko a bulletin Kruh určitě píšeš další knihy. Na co se můžeme v novém roce 2020 těšit?

Se mnou je to takhle: Občas se objeví nějaký ten nápad, který ode mne požaduje, abych mu věnoval pozornost. Někdy v květnu letošního roku by měl Oftis v Ústí nad Orlicí vydat UMANUTÝ MILENEC. Děj se odehrává ve známých kulisách mých románů (Újezd, Houkov), ale přiblížím vám i obec s hororovým názvem Šedivec.

Mám rozepsaný rukopis MRTVÁ Z DIVOKÉ ORLICE. Román začíná v den, kdy se každoročně jede vodácký závod na zmíněné řece.

Přeji ti hodně zdraví, pohody a literární inspirace!
Václav

Vlastní webové stránky Milana Duška jsou www.milandusek.cz !

Zlata ZÁKOUTSKÁ

U RYBNÍKA

Slabý větřík čeřil hladinu rybníka a tvořil drobná vlnění. Lesklá plocha byla poskládaná jako harmonika. Vlnky pospíchají ke břehu a své stříbro předávají dozadu. Hrají račí štafetu. Jedna po druhé zaniká. Pohyb se zdá být nekonečný, ale zdání klame. Pohyb se zdá být nekonečný ... je však závislý na větrném kamarádovi. Vánek ustal.

Poslední zkadeřené vlnky dorazily ke břehu a vodní hladina se už jen třese. Chvějí se v ní kmeny bříz, dubů, stvolý orobince a vodních travin. Obraz se uklidňuje, až je čistý, zrcadlový. Dá se fotografovat i na barvu. Člověk si potom může obrázek otáčet a hádat, která polovina je skutečnost a která odraz.

Nehybnost vody netrvala dlouho. Po hladině s grácií krasobruslařky klouže vodoměrka. Bůhví po kolikáté odměřuje vzdálenost mezi břehy. Umělecký dojem by měl vysoké hodnocení.

Žbluňk! Voda vystříkla. Skokan hnědý změnil nečekaně své stanoviště. Vyčnívající balvan byl pro jeho studené tělo asi už příliš vyhřátý. Na vodě se utvořila kola, nejmenší v místě jeho dopadu. Další a větší se rychle roztáhla přes celý rybník. Z nejvzdálenějšího cípu rákosového bludiště vypluly důstojně dvě bílé krasavice – párek labutí. Za nimi šedavé, rozčepýřené mládě. Ošklivé kačátko. Drobné úlovky mizí v mohutných oranžových zobanech rodičů.

Na břehu sedí dva malí chlapi. Bosé nožky se pohupují pod hladinou, od kolen se lomí. Je to hra světla a vody. Když paty ťuknou o bahnité dno, nohy mizí. Všechno je hnědočervené. To je hra bahna s vodou a dětmi. Za chvíli se zákal usadí.

Bolestivý výkřik porušil klid. Vodní havěť se polekala. Vodoměrky rychle skládají své metry a ujíždějí pryč. Vážka – kluzák – se zastavila až v bezpečné vzdálenosti. Trčela ve vzduchu a chvěla se. Nastartovaná hmyzí helikoptéra. Vyčkávala.

Človíček Pepík zajčel a vyskočil jako čertík na péro, skákal po jedné noze a něco slizkého, černého odtahoval od paty. Nebyla to žížala, jak usoudil mladší Vojta, ale pijavice. Placatou růžovou přísavkou přilnula k měkké nožce. I ona chtěla zahnat svůj hlad. Zákon zachování a přežití je v přírodě neúprosný. Ale žádné zvíře nezabíjí druhé pro zábavu. To dělá jen člověk.

„No, už nefňukej a uklidni se,“ těšila ho babička.

„Dřív, když byl můj tatínek – to byl tvůj pradědeček – malý, přikládaly se pijavice člověku jako pomoc při některých nemocech, a ty takhle

vyvádíš!“

Ranka byla nepatrná, už nebolela, ale přesto si kluk myslel, jak je dobře, že nežije v době svého pradědečka.

Zahleděli se znovu na vodu. Stíny se dloužily a podvečerní pohoda ukolébávala. Sem tam povyskočila rybka a s plesknutím zapadla zpět. Zlákala ji moucha nebo zvědavost, chtěla se přesvědčit, je-li pro ni vzduch opravdu dýchatelný, a na hladině rozehrála tanec kruhů. Brzy ovládly celý rybník.

Za sítiny vyplují tmaví ptáci s bílou lysinou. Na hladině seděli bez hnutí, ale přitom jeli rychle vpřed. Nožky pod hladinou se podobaly kloubovým veslům Verneova Nautila. Jsou to lysky. Opustily na chvíli svá hnízda, aby se nasýtily, zchladily a provedly večerní toaletu. Teplá vajíčka čekají. Jsou plná života, který brzy roztrhne těsné skořápky, a mladé lysky rozmnoží počet vodních obyvatel. Patří k rybníku jako ryby a žáby.

Nastalo utišení, vzácná chvíle napětí a klidu mezi západem slunce a stmíváním.

Až odejdou lidé, přijdou pít srnky z blízkého lesa. Mají v rákosí vydupanou cestičku. Končí až u hladiny, kde nízký, travnatý břeh spadá do vody.

Zvuky v tmavém tichu jsou tajemné, trochu i strašidelné. Až se vyhoupne měsíc a postříbří hladinu, zahájí žáby svůj hlučný koncert. V rybníku a jeho nejbližším okolí začne každodenní noční život, plný vysilujících bojů, vášní a lásky, ale i zvířecích tragédií.

Chlapci s babičkou odcházeli tiše a pokorně, plni pěkných zážitků a nových dojmů. Jejich přítomnost zde by byla rušivá. Člověk sem nepatří. Letní noc náleží jen jim.

ČAJ pro chvíle pohody

č.166, červenec 2020, ročník XIX

Vydáno 5. července 2020 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!